

Czwartek, 8 lipca 2021 r.

P9_TA(2021)0358

Przegląd makroekonomicznych ram legislacyjnych

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 8 lipca 2021 r. w sprawie przeglądu makroekonomicznych ram legislacyjnych w celu zwiększenia wpływu na gospodarkę realną Europy oraz poprawy przejrzystości procesu podejmowania decyzji i demokratycznej rozliczalności (2020/2075(INI))

(2022/C 99/21)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą, podpisany w Rzymie w 1957 r.,
- uwzględniając art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej,
- uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), w szczególności jego art. 121, art. 122, art. 126 i art. 136 oraz protokół nr 12 do niego,
- uwzględniając rezolucję z 20 października 2010 r. w sprawie kryzysu finansowego, gospodarczego i społecznego: zalecenia dotyczące działań i inicjatyw do podjęcia (sprawozdanie śródkresowe)⁽¹⁾ i rezolucję z 6 lipca 2011 r. w sprawie kryzysu finansowego, gospodarczego i społecznego: zalecenia dotyczące środków i inicjatyw do podjęcia⁽²⁾,
- uwzględniając dyrektywę Rady 2011/85/UE z dnia 8 listopada 2011 r. w sprawie wymogów dla ram budżetowych państw członkowskich⁽³⁾,
- uwzględniając rozporządzenie (UE) nr 1173/2011 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie skutecznego egzekwowania nadzoru budżetowego w strefie euro⁽⁴⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1174/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie środków egzekwowania korekty nadmiernych zakłóceń równowagi makroekonomicznej w strefie euro⁽⁵⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1175/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. zmieniające rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych⁽⁶⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1176/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie zapobiegania zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania⁽⁷⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Rady (UE) nr 1177/2011 z dnia 8 listopada 2011 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1467/97 w sprawie przyspieszenia i wyjaśnienia procedury nadmiernego deficytu⁽⁸⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 472/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru gospodarczego i budżetowego nad państwami członkowskimi należącymi do strefy euro dotkniętymi lub zagrożonymi poważnymi trudnościami w odniesieniu do ich stabilności finansowej⁽⁹⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. C 70 E z 8.3.2012, s. 19.

⁽²⁾ Dz.U. C 33 E z 5.2.2013, s. 140.

⁽³⁾ Dz.U. L 306 z 23.11.2011, s. 41.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 306 z 23.11.2011, s. 1.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 306 z 23.11.2011, s. 8.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 306 z 23.11.2011, s. 12.

⁽⁷⁾ Dz.U. L 306 z 23.11.2011, s. 25.

⁽⁸⁾ Dz.U. L 306 z 23.11.2011, s. 33.

⁽⁹⁾ Dz.U. L 140 z 27.5.2013, s. 1.

Czwartek, 8 lipca 2021 r.

- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 473/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie wspólnych przepisów dotyczących monitorowania i oceny projektów planów budżetowych oraz zapewnienia korekty nadmiernego deficytu w państwach członkowskich należących do strefy euro ⁽¹⁰⁾,
- uwzględniając rezolucję z 24 czerwca 2015 r. w sprawie przeglądu ram zarządzania gospodarczego: sytuacja obecna i wyzwania ⁽¹¹⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z 10 lutego 2015 r. pt. „Optymalne wykorzystanie elastyczności przewidzianej w obowiązujących postanowieniach paktu stabilności i wzrostu” (COM(2015)0012/2),
- uwzględniając sprawozdanie czterech przewodniczących z 5 grudnia 2012 r. pt. „W kierunku faktycznej unii gospodarczej i walutowej”, sprawozdanie pięciu przewodniczących z 22 czerwca 2015 r. pt. „Dokończenie budowy europejskiej unii gospodarczej i walutowej”, białą księgę Komisji z 1 marca 2017 r. w sprawie przyszłości Europy oraz dokument Komisji otwierający debatę w sprawie pogłębienia unii gospodarczej i walutowej z 31 maja 2017 r.,
- uwzględniając sprawozdanie specjalne Europejskiego Trybunału Obrachunkowego nr 03/2018: Kontrola procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej,
- uwzględniając komunikat Komisji z 11 grudnia 2019 r. w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu (COM(2019)0640),
- uwzględniając rezolucję z 15 stycznia 2020 r. w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu ⁽¹²⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z 5 lutego 2020 r. pt. „Przegląd zarządzania gospodarczego” (COM(2020)0055),
- uwzględniając komunikat Komisji z 13 marca 2020 r. w sprawie skoordynowanej reakcji gospodarczej na epidemię COVID-19 (COM(2020)0112),
- uwzględniając komunikat Komisji z 20 marca 2020 r. w sprawie uruchomienia ogólnej klauzuli korekcyjnej w ramach paktu stabilności i wzrostu (COM(2020)0123),
- uwzględniając komunikat Komisji z 27 maja 2020 r. zatytułowany „Decydujący moment dla Europy: naprawa i przygotowanie na następną generację” (COM(2020)0456),
- uwzględniając komunikat Komisji z 27 maja 2020 r. pt. „Budżet UE napędza plan odbudowy Europy” (COM(2020)0442),
- uwzględniając wniosek Komisji z 28 maja 2020 r. dotyczący rozporządzenia Rady ustanawiającego Instrument Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy w celu wsparcia odbudowy w następstwie pandemii COVID-19 (COM(2020)0441),
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088 ⁽¹³⁾,
- uwzględniając sprawozdanie specjalne Europejskiego Trybunału Obrachunkowego nr 16/2020 pt. „Europejski semestr – zalecenia dla poszczególnych krajów uwzględniają wprawdzie istotne kwestie, ale wymagają skuteczniejszego wdrażania”,
- uwzględniając ocenę Europejskiej Rady Budżetowej (EFB) z 11 września 2019 r. dotyczącą reguł fiskalnych UE ze szczególnym uwzględnieniem przepisów sześć- i dwupaku, sprawozdanie roczne EFB z 29 października 2019 r., oświadczenie EFB z 24 marca 2020 r. w sprawie COVID-19, ocenę EFB z 1 lipca 2020 r. dotyczącą kursu polityki budżetowej właściwego dla strefy euro w 2021 r. oraz sprawozdanie roczne EFB za 2020 r. z 20 października 2020 r.,

⁽¹⁰⁾ Dz.U. L 140 z 27.5.2013, s. 11.

⁽¹¹⁾ Dz.U. C 407 z 4.11.2016, s. 86.

⁽¹²⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0005.

⁽¹³⁾ Dz.U. L 198 z 22.6.2020, s. 13.

Czwartek, 8 lipca 2021 r.

- uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej z 11 grudnia 2020 r. dotyczące wieloletnich ram finansowych (WRF) oraz Next Generation EU, pandemii COVID-19, zmiany klimatu, bezpieczeństwa i stosunków zewnętrznych,
- uwzględniając porozumienie międzyinstytucjonalne z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami, a także nowych zasobów własnych, w tym harmonogramu wprowadzania nowych zasobów własnych ⁽¹⁴⁾,
- uwzględniając rezolucję z 17 kwietnia 2020 r. w sprawie skoordynowanych działań UE na rzecz walki z pandemią COVID-19 i jej skutkami ⁽¹⁵⁾,
- uwzględniając rezolucję z 15 maja 2020 r. w sprawie nowych wieloletnich ram finansowych, zasobów własnych i planu naprawy gospodarczej ⁽¹⁶⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Rady (UE) 2020/672 z dnia 19 maja 2020 r. w sprawie ustanowienia europejskiego instrumentu tymczasowego wsparcia w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej (SURE), jaka wystąpiła w związku z pandemią COVID-19 ⁽¹⁷⁾,
- uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej z 21 lipca 2020 r.,
- uwzględniając rezolucję z 23 lipca 2020 r. w sprawie konkluzji z nadzwyczajnego posiedzenia Rady Europejskiej w dniach 17–21 lipca 2020 r. ⁽¹⁸⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z 17 września 2020 r. w sprawie rocznej strategii zrównoważonego wzrostu gospodarczego na 2021 r. (COM(2020)0575),
- uwzględniając swoje stanowisko z 16 września 2020 r. w sprawie projektu decyzji Rady w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej ⁽¹⁹⁾,
- uwzględniając rezolucję z 13 listopada 2020 r. w sprawie planu inwestycyjnego na rzecz zrównoważonej Europy – jak finansować Zielony Ład ⁽²⁰⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności ⁽²¹⁾,
- uwzględniając europejską prognozę gospodarczą Komisji na zimę 2021 r. (dokument instytucjonalny 144) z lutego 2021 r.,
- uwzględniając komunikat Komisji z 3 marca 2021 r. pt. „Rok od wybuchu pandemii COVID-19: działania z zakresu polityki fiskalnej” (COM(2021)0105),
- uwzględniając komunikat Komisji z 5 lutego 2020 r. pt. „Przegląd zarządzania gospodarczego – Sprawozdanie dotyczące stosowania rozporządzeń (UE) nr 1173/2011, 1174/2011, 1175/2011, 1176/2011, 1177/2011, 472/2013 i 473/2013 oraz przydatności dyrektywy Rady 2011/85/UE” (COM(2020)0055),
- uwzględniając europejską prognozę gospodarczą Komisji na wiosnę 2021 r. (dokument instytucjonalny 149) z maja 2021 r.,
- uwzględniając komunikat Komisji z 2 czerwca 2021 r. pt. „Koordynacja polityki gospodarczej w 2021 r.: przezwyciężenie COVID-19, wspieranie odbudowy i modernizacja naszej gospodarki” (COM(2021)0500),
- uwzględniając sprawozdanie Komisji Gospodarczej i Monetarnej oraz opinię Komisji Spraw Konstytucyjnych (A9-0212/2021),
- uwzględniając art. 54 Regulaminu,

⁽¹⁴⁾ Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 28.

⁽¹⁵⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0054.

⁽¹⁶⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0124.

⁽¹⁷⁾ Dz.U. L 159 z 20.5.2020, s. 1.

⁽¹⁸⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0206.

⁽¹⁹⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0220.

⁽²⁰⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0305.

⁽²¹⁾ Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 17.

Czwartek, 8 lipca 2021 r.

- A. mając na uwadze, że w ciągu ostatnich 30 lat ramy zarządzania gospodarczego przeszły wiele zmian, aby usunąć wady strukturalne i wdrożeniowe oraz dostosować je do nowych wyzwań gospodarczych;
- B. mając na uwadze, że obecne ramy zarządzania charakteryzują się niedociągnięciami koncepcyjnymi i praktycznymi, które prowadzą do zbytniego skomplikowania przepisów, słabego egzekwowania, braku poczucia odpowiedzialności i braku zachęt do prowadzenia symetrycznej polityki antycyklicznej; mając na uwadze, że obecne ramy nie zdołały zmniejszyć rozbieżności w UE ani chronić i pobudzać inwestycji publicznych stymulujących wzrost gospodarczy;
- C. mając na uwadze, że w następstwie światowego kryzysu finansowego kolejne reformy UGW koncentrowały się na zmniejszeniu ryzyka, ale nie wprowadziły elementów podziału ryzyka;
- D. mając na uwadze, że programy dostosowań makroekonomicznych nie budziły poczucia odpowiedzialności na szczeblu krajowym i nadweryżyły tkankę społeczną krajów, które je wdrożyły;
- E. mając na uwadze, że w 2015 r. Komisja przyjęła wytyczne dotyczące maksymalnie elastycznego stosowania zasad paktu stabilności i wzrostu, wzmacniając związek między reformami strukturalnymi, inwestycjami i odpowiedzialnością budżetową;
- F. mając na uwadze, że Unia Europejska stoi przed wieloma długoterminowymi wyzwaniami, takimi jak kryzys w dziedzinie zdrowia publicznego, kryzys klimatyczny i brak inwestycji w infrastrukturę publiczną, które pogłębiają różnice społeczno-gospodarcze;
- G. mając na uwadze, że dwojaka transformacja wymaga dodatkowych inwestycji publicznych, co utrudniają obecne ramy budżetowe; mając na uwadze, że zarówno inwestycje sektora publicznego, jak i prywatnego były już wyraźnie niewystarczające przed kryzysem, pomimo historycznie niskich stóp procentowych;
- H. mając na uwadze, że inwestycje publiczne brutto ograniczono w następstwie kryzysu finansowego i zadłużeniowego, a w wielu państwach członkowskich inwestycje publiczne netto są nawet ujemne, co oznacza, że obecne ramy budżetowe prowadzą do nadmiernie recesywnych środków konsolidacyjnych i ułatwiają spadek inwestycji publicznych w okresach konsolidacji budżetowej;
- I. mając na uwadze, że istnieją znaczne luki w finansowaniu inwestycji, które należy wyeliminować: 470 mld EUR rocznie do 2030 r. na realizację celów UE w zakresie ochrony środowiska ⁽²²⁾, 142 mld EUR rocznie na infrastrukturę społeczną, taką jak szpitale lub szkoły ⁽²³⁾, oraz 190 mld EUR rocznie na stabilizację kapitału publicznego ⁽²⁴⁾;
- J. mając na uwadze, że na początku pandemii poziomy długi publicznego były wysokie, a niespotykana recesja gospodarcza, bezprecedensowe krajowe działania budżetowe podjęte w odpowiedzi na pandemię oraz potrzeba wsparcia trwałej i inkluzywnej odbudowy wpłyną na finanse publiczne, zwiększając stosunek długu do PKB w UE do nowego szczytowego poziomu powyżej 100 % PKB;
- K. mając na uwadze, że zrównoważenie środowiskowe ⁽²⁵⁾ i zrównoważony rozwój społeczny są powiązane z ryzykiem zagrażającym długoterminowej stabilności budżetowej;
- L. mając na uwadze, że pandemia powoduje bezprecedensowe wstrząsy zewnętrzne o znacznych asymetrycznych skutkach, co negatywnie wpływa na perspektywy gospodarcze UE i pogłębia różnice między państwami członkowskimi;

⁽²²⁾ Komisja, SWD(2020)0098 – „Identifying Europe's recovery needs” [Identyfikacja potrzeb Europy w obszarze odbudowy], 27.5.2020, s. 14–16.

⁽²³⁾ Szacunki te obejmują jedynie opiekę zdrowotną i opiekę długoterminową (70 mld EUR), edukację i uczenie się przez całe życie (15 mld EUR) oraz przystępne cenowo mieszkania (57 mld EUR). Źródło: Fransen, L., Bufalo, G., Reviglio, E., „Boosting Investment in Social Infrastructure in Europe – Report of the High-Level Task Force on Financing Social Infrastructure in Europe” [Zwiększenie inwestycji w infrastrukturę społeczną w Europie – sprawozdanie grupy zadaniowej wysokiego szczebla ds. finansowania infrastruktury społecznej w Europie], 2018 r., s. 116.

⁽²⁴⁾ Komisja, SWD(2020)0098 final – „Identifying Europe's recovery needs” [Identyfikacja potrzeb Europy w obszarze odbudowy], 27.5.2020 r., s. 18–20.

⁽²⁵⁾ Extreme disaster tend to lower economic output [Ekstremalna klęska wywołuje tendencję do obniżania produkcji gospodarczej] (Botzen, Deschenes i Sanders, 2019 r.); MFW prognozuje, że poważne klęski spowodowane przez zjawiska meteorologiczne mogą mieć negatywny wpływ na realny PKB na mieszkańca, a kraje lepiej przygotowane do radzenia sobie z poważnymi klęskami żywiołowymi mogą łatwiej łagodzić ten wpływ.

Czwartek, 8 lipca 2021 r.

- M. mając na uwadze, że pandemia pogłębiła istniejące wcześniej nierówności i ubóstwo oraz potwierdziła znaczenie europejskiego modelu społecznego i istniejących sieci bezpieczeństwa socjalnego;
- N. mając na uwadze, że prognozy gospodarcze ⁽²⁶⁾, ⁽²⁷⁾ w Europie wskazują na niepełną i nierównomierną odbudowę w różnym tempie; mając na uwadze, że kampania szczepień przyspiesza oraz że istnieje duże ryzyko wystąpienia rozbieżności i pogłębienia nierówności między krajami, sektorami i warstwami społeczeństwa, zwłaszcza wśród młodych pracowników, kobiet i osób o niskich kwalifikacjach;
- O. mając na uwadze, że w dalszym ciągu istnieją długoterminowe zagrożenia dla gospodarek niektórych państw członkowskich, w związku z czym wycofanie wsparcia należy uzupełnić środkami, które ułatwią tworzenie miejsc pracy i realokację, zwłaszcza dzięki programom przekwalifikowania i przebranżowienia, wraz ze wsparciem dochodu w razie potrzeby;
- P. mając na uwadze, że zagrożenia geopolityczne mogą mieć wpływ na zdolność obsługi długu państwowego;
- Q. mając na uwadze, że uznaniowe wsparcie budżetowe różniło się wielkością i strukturą w poszczególnych państwach członkowskich i wykazywało wyraźną pozytywną korelację między przestrzenią fiskalną a skalą działań politycznych, prowadząc do asymetrycznej reakcji, która może także stwarzać ryzyko nierównych warunków działania na rynku wewnętrznym i dodatkowo różnicować tempo odbudowy;
- R. mając na uwadze, że reakcja UE na kryzys ⁽²⁸⁾ wzmocniła UGW oraz zwiększyła zaufanie i optymizm, co ograniczyło wahania na rynkach finansowych; podkreśla w związku z tym znaczenie emisji obligacji UE;
- S. mając na uwadze, że w 2020 r. Komisja rozpoczęła konsultacje społeczne, sprawdzając skuteczność ram zarządzania gospodarczego, którą zakłócił wybuch pandemii COVID-19;
1. wzywa Komisję do wznowienia publicznej debaty na temat przeglądu zarządzania gospodarczego w Europie i przedstawienia kompleksowego i perspektywicznego wniosku ustawodawczego; stwierdza, że przegląd ram zarządzania gospodarczego został wstrzymany z powodu pandemii;

Polityka fiskalna na rzecz trwałego ożywienia gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu

2. z zadowoleniem przyjmuje uruchomienie ogólnej klauzuli wyjścia paktu stabilności i wzrostu, która jest w pełni uzasadniona gospodarczymi i społecznymi skutkami pandemii; zauważa, że ogólna klauzula wyjścia nie zawiesza procedur paktu stabilności i wzrostu oraz przyznaje, że umożliwi ona Komisji i Radzie niezbędną koordynację polityki w ramach paktu, przy jednoczesnym odejściu od wymogów budżetowych, które zazwyczaj miałyby zastosowanie; podkreśla, że ogólna klauzula wyjścia umożliwiła państwom członkowskim podjęcie działań w zakresie wydatków i dochodów, aby zminimalizować gospodarcze i społeczne skutki pandemii oraz że wsparcie budżetowe powinno być stopniowo wycofywane, aby wesprzeć wysiłki państw członkowskich na rzecz podtrzymania ożywienia gospodarczego i wzmocnienia odporności gospodarczej i społecznej; odnotowuje elastyczność obecnych ram zarządzania gospodarczego w skoordynowanej reakcji politycznej na kryzys związany z COVID-19;
3. z zadowoleniem przyjmuje komunikat Komisji z 3 marca 2021 r. zawierający propozycje dotyczące dezaktywacji lub dalszego uruchamiania ogólnej klauzuli wyjścia; zauważa, że należy uwzględnić ogólną ocenę stanu gospodarki opartą na kryteriach ilościowych; zgadza się, że kluczowym kryterium powinien być poziom działalności gospodarczej w UE lub strefie euro w porównaniu z poziomami sprzed kryzysu; podkreśla jednak w związku z tym znaczenie ewolucji sytuacji zdrowotnej, społecznej i gospodarczej w całej UE i w gospodarce strefy euro; z zadowoleniem przyjmuje komunikat Komisji w sprawie koordynacji polityki gospodarczej, w którym wskazano, że ogólna klauzula wyjścia paktu stabilności i wzrostu będzie nadal stosowana w 2022 r. i ma zostać zdezaktywowana w 2023 r.;

⁽²⁶⁾ Prognozy gospodarcze Komisji z wiosny 2021 r. wskazują na spadek w 2020 r. o - 6,1 % PKB w UE i - 6,6 % PKB w strefie euro. Oczekuje się, że w perspektywie krótkoterminowej wzrost PKB będzie powolny: 4,2 % w 2021 r. i 4,4 % w 2022 r. w UE, 4,3 % w 2021 r. i 4,4 % w 2022 r. w strefie euro.

⁽²⁷⁾ Światowa prognoza gospodarcza: Managing Divergent Recoveries [Zarządzanie zróżnicowanymi poziomami ożywienia gospodarczego], MFW (kwiecień 2021 r.).

⁽²⁸⁾ W szczególności pakiet na rzecz odbudowy i SURE.

Czwartek, 8 lipca 2021 r.

4. uważa, że przegląd ram zarządzania gospodarczego odbędzie się w trudnych okolicznościach, a mianowicie przy niskich stopach procentowych, bezprecedensowym dźugu oraz w kontekście duzego pakietu na rzecz przywracania stabilnej sytuacji fiskalnej obejmujacego dotacje i pozyczki finansowane z dźugu UE;
5. uważa, że konieczny jest przegląd unijnych ram zarządzania gospodarczego; podziela opinie Europejskiej Rady Budżetowej (EFB), że potrzebny jest jasny plan przeglądu ram budżetowych, najlepiej przed dezaktywacją ogólnej klauzuli wyjścia;
6. jest świadomy, że rozpoczęcie przeglądu po dezaktywacji ogólnej klauzuli wyjścia uczyni go trudniejszym, bardziej kontrowersyjnym i prowadzącym do podziałów; uważa w związku z tym, że należy przemyśleć przegląd ram zarządzania gospodarczego, zanim możliwe będzie przejście do reguł fiskalnych;
7. zauważa, że w aktualnej sytuacji stosowanie obecnych ram budżetowych, w szczególności ścieżek dostosowawczych, prowadziłyby do wysokiego tempa redukcji zadłużenia, podważając plan odbudowy gospodarek i potencjalnie osłabiając zobowiązanie do przestrzegania zasad;
8. wzywa Komisję do przedstawienia jasnych wytycznych dotyczących polityki budżetowej dla państw członkowskich w okresie uruchamiania ogólnej klauzuli wyjścia w celu osiągnięcia ostrożnej średniookresowej sytuacji budżetowej i zapewnienia stabilności budżetowej w perspektywie średnioterminowej; po dezaktywacji ogólnej klauzuli wyjścia i jeśli nie będzie jeszcze nowych ram, wzywa do wykorzystania wszystkich istniejących mechanizmów elastyczności przewidzianych w obowiązujących ramach zarządzania gospodarczego, takich jak klauzula dotycząca zdarzeń nadzwyczajnych, w odniesieniu do poszczególnych krajów, aby zapobiec przedwczesnej konsolidacji budżetowej i ograniczyć ryzyko długotrwałego zastoj;
9. uważa, że wskaźniki gospodarcze i ścieżki dostosowania należy stosować ostrożnie, i w związku z tym wzywa do przeglądu Vademecum i kodeksu postępowania dotyczącego paktu stabilności i wzrostu; podkreśla, że wytyczne fiskalne powinny unikać tendencji procyklicznych, wspierać pozytywną konwergencję, wzmacniać zrównoważone, sprzyjające włączeniu społecznemu, ekologiczne i cyfrowe ożywienie gospodarcze, przyczyniać się do realizacji Europejskiego Zielonego Ładu oraz wdrożenia Europejskiego filaru praw socjalnych i przeciwdziałać zakłóceniom równowagi makroekonomicznej;
10. uważa, że pożyczki NextGenerationEU (NGEU) powinny być rejestrowane jako dźug krajowy; wzywa Komisję, aby w ramach aktualizacji wytycznych dotyczących wdrażania paktu stabilności i wzrostu tak samo traktowała wydatki finansowane z pożyczek NGUE jak w przypadku Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS) w kontekście komunikatu Komisji dotyczącego elastyczności;
11. wzywa do utrzymania ekspansywnego kursu polityki budżetowej tak długo, jak będzie to konieczne, aby wesprzeć odbudowę po pandemii COVID-19 i doprowadzić do transformacji, dzięki której gospodarki staną się bardziej ekologiczne, cyfrowe i sprzyjające włączeniu społecznemu, przy jednoczesnym zapewnieniu stabilności budżetowej w perspektywie średnioterminowej; ostrzega przed przedwczesnym wycofaniem wsparcia i zgadza się z zaleceniem Komisji, aby polityka fiskalna pozostawała elastyczna i dostosowywała się do zmieniającej się sytuacji; uważa, że środki wsparcia fiskalnego powinny być bardziej ukierunkowane w miarę postępującej odbudowy gospodarki; popiera strategię polityczne dostosowane do stadium pandemii, planu odbudowy gospodarek i indywidualnych uwarunkowań krajów;
12. wzywa Komisję do dopilnowania, by państwa członkowskie opracowały wiarygodne strategie wycofywania interwencji kryzysowych, nie przesadzając jednocześnie o przyszłych trajektoriach fiskalnych;
13. zwraca uwagę na ryzyko długotrwałego spowolnienia akumulacji kapitału i rynku pracy w związku z pandemią, co może osłabić gospodarkę; zwraca uwagę, że odbudowa będzie prawdopodobnie nierównomierna i polityka fiskalna powinna ograniczać efekt spowolnienia i zmniejszać nierówności oraz wspierać te segmenty gospodarki i społeczeństwa, które są bardziej narażone na ryzyko nierówności;
14. wzywa państwa członkowskie do włączenia wysokiej jakości wsparcia fiskalnego w wiarygodne ramy średnioterminowe i przygotowania solidnych planów średnioterminowej polityki fiskalnej, aby dopilnować, że tam, gdzie potrzebne są ekspansywne środki fiskalne, będą one wspierane przez środki na rzecz wzrostu i sprzyjające włączeniu społecznemu, oraz do stosowania antycyklicznej polityki fiskalnej, pamiętając, że nadzwyczajne środki polityki fiskalnej są tymczasowe, ograniczone i ukierunkowane, aby zapewnić średnioterminową równowagę budżetową; wzywa państwa

Czwartek, 8 lipca 2021 r.

członkowskie do monitorowania ryzyka budżetowego, a mianowicie zobowiązań warunkowych, w stosownych przypadkach; przypomina o rosnącym znaczeniu monitorowania ryzyka budżetowego związanego ze stabilnością; zauważa, że takie dobre praktyki zarządzania finansami publicznymi poprawiłyby przejrzystość i rozliczalność;

15. z zadowoleniem przyjmuje natychmiastową i skoordynowaną reakcję polityczną instytucji i państw członkowskich UE mającą na celu unikanie gwałtownego wzrostu niewypłacalności przedsiębiorstw i bezrobocia; zaleca stopniowe zastępowanie bardziej ogólnego wsparcia ukierunkowanymi programami, które ograniczają ryzyko paniki i spowolnienia w przedsiębiorstwach; zaleca skoncentrowanie wsparcia publicznego wyłącznie na przedsiębiorstwach, które są rentowne w perspektywie długoterminowej, z punktu widzenia unijnej agendy ekologicznej i cyfrowej;

16. zauważa, że zarówno kurs polityki fiskalnej na szczeblu państw członkowskich, jak i ramy makroekonomiczne promowały często procykliczną politykę budżetową, zarówno w okresach dobrej, jak i złej koniunktury, ponieważ nie tworzyły wystarczających buforów w niektórych okresach lub nie wykorzystywały w wystarczającym stopniu przestrzeni fiskalnej w innych momentach; zauważa ponadto, że istnieje pozytywna korelacja między państwami członkowskimi posiadającymi przestrzeń fiskalną a ich zdolnością do szybkiego uruchamiania pakietu bodźców fiskalnych bez zaciągania długu, co pomogło złagodzić negatywne skutki społeczno-gospodarcze pandemii;

17. podkreśla rolę polityki fiskalnej, tak aby państwa członkowskie były w stanie zapewnić zrównoważone, zielone i cyfrowe ożywienie gospodarcze sprzyjające włączeniu społecznemu z jednej strony, a z drugiej strony zapewnić zrównoważoną politykę fiskalną, bez tracenia kontroli nad zadłużeniem państwa w perspektywie długoterminowej;

18. uważa, że wspólna europejska reakcja fiskalna (NGEU) ma kluczowe znaczenie dla obudowy gospodarczej; apeluje o szybkie i efektywne wykorzystanie zasobów z NGEU przy pełnym poszanowaniu uzgodnionych kryteriów, które odgrywają istotną rolę we wspieraniu trwałego ożywienia gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu i wzroście produktywności i inwestycji w całej UE;

Przegląd makroekonomicznych ram legislacyjnych

19. podkreśla nieodłączny związek między polityką pieniężną a polityką fiskalną, przy jednoczesnym pełnym poszanowaniu mandatu EBC, jego niezależności i zagwarantowaniu jego legitymacji demokratycznej; zwraca uwagę, że właściwe i odpowiedzialne prowadzenie obu polityk zapewniło wymagane wsparcie gospodarkom po pandemii COVID-19, ponieważ pierwsza z nich chroniła korzystne warunki finansowe, a druga wspierała firmy, pracowników i ludność – świadcząc o gotowości tych polityk do reagowania na kryzys; uważa, że należy również unikać przedwczesnego wycofywania polityki fiskalnej, aby nie zakłócić programu odbudowy gospodarczej;

20. podkreśla, że polityka monetarna była najbardziej obciążona w związku z koniecznością zapewnienia stabilizacji w kilku ostatnich latach i kryzysach; stwierdza, że kryzys spowodowany pandemią pokazał, że stabilizacja nie może być zadaniem polityki pieniężnej oraz że polityka fiskalna powinna odgrywać większą rolę; choć obecne warunki monetarne są akomodacyjne i wspierają ożywienie gospodarki w czasie kryzysu, ostrzega przed zbyt dużym poleganiem na akomodacyjnej polityce pieniężnej i skrajnie niskich kosztach długu państwowego;

21. podkreśla, że krajowa polityka fiskalna, wraz z polityką Unii, odegra ważną rolę w wypełnianiu zobowiązań Unii Europejskiej w globalnej walce ze zmianą klimatu;

22. podkreśla, że istnieją czynniki strukturalne, takie jak starzenie się społeczeństwa, wzrost oszczędności, niska inflacja, trendy inwestycyjne i spowolnienie wydajności, które mogą utrzymać realne stopy procentowe na niskim poziomie w perspektywie średnio- i długoterminowej; uważa, że rolą polityki makroekonomicznej jest zajęcie się czynnikami łączącymi u podstaw stagnacji sekularnej przez trwały wzrost i zwiększającą produktywność, wyważone i sprawiedliwe społecznie reformy strukturalne; przypomina, że stagnacja sekularna charakteryzuje się m.in. zwykle spadkiem liczebności siły roboczej, niskim popytem, nadmiernymi oszczędnościami i niskim poziomem inwestycji;

23. podkreśla potrzebę przygotowania się na mniej pozytywne scenariusze; stwierdza, że skutki wstrząsu związanego z COVID-19 zwiększyły oszczędności, a niektóre decyzje inwestycyjne zostały opóźnione; zwraca uwagę, że po złagodzeniu ograniczeń i odbudowie gospodarki stopy procentowe mogą wzrosnąć dzięki wyższym oczekiwaniom inflacyjnym; podkreśla znaczenie promowania inwestycji publicznych i prywatnych, aby uwolnić dodatkowy kapitał,

Czwartek, 8 lipca 2021 r.

zwłaszcza w kontekście odbudowy w UE; podkreśla, że nie tylko poziom inwestycji ma znaczenie dla wzrostu, ale także tworzenie, jakość i wdrażanie programów inwestycyjnych; zauważa, że podczas ostatniego kryzysu doszło do znacznej utraty inwestycji i podkreśla, że naprawa gospodarcza ma duże znaczenie dla wzrostu rentowności inwestycji;

24. uważa, że promowanie długoterminowego trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, przy jednoczesnym zapewnieniu korzystnych warunków finansowania, zwłaszcza w perspektywie długoterminowej, to odpowiednie i wiarygodne ramy zarządzania gospodarczego i niezbędny wymóg zrównoważonej polityki budżetowej, zadłużenia i deficytu zapewniających wiarygodne ścieżki redukcji długu; uważa ponadto, że ramy te powinny zawierać elementy służące unikaniu polityki procyklicznej i wystarczające bufony w okresach dobrej koniunktury, aby w razie potrzeby zapewnić krótkoterminową stabilizację makroekonomiczną oraz lepsze i przejrzyste zarządzanie, które jest korzystne dla obywateli;

Kompleksowa analiza zdolności do obsługi długu państwowego

25. zauważa, że poziom długu państwowego znacznie wzrósł i osiągnął w ujęciu łącznym prawie 102 % wskaźnika zadłużenia w stosunku do PKB w strefie euro, przy czym przewiduje się dalszy wzrost w latach 2021 i 2022, a także zauważa, że niektóre państwa członkowskie mają już duże zadłużenie; zauważa, że od czasu gdy określono kryteria z Maastricht, sytuacja się zmieniła; podkreśla w związku z tym, że należy przeprowadzić przegląd ram zarządzania gospodarczego w kontekście obecnego otoczenia gospodarczego w oparciu o doświadczenia zdobyte w istniejących ramach i w pełnej zgodności z traktatami, podkreśla też, że ramy te powinny być oparte na faktach i zorientowane na przyszłość;

26. uważa, że należy przeprowadzić przegląd unijnych ram zarządzania gospodarczego, aby uprościć i usprawnić egzekwowanie przepisów dotyczących zadłużenia, oraz opracować je w taki sposób, aby wspierać długoterminowy wzrost gospodarczy za pomocą odpowiednich inwestycji publicznych i prywatnych;

27. uważa, że w zmienionych ramach zarządzania gospodarczego należy rozważyć, w jaki sposób zapewnić dostosowane do poszczególnych krajów tempo redukcji długu państwowego, które gwarantowałyby długoterminową stabilność budżetową oraz trwały wzrost gospodarczy sprzyjający włączeniu społecznemu; postuluje, by cele dotyczące zadłużenia odpowiednio odzwierciedlały nową rzeczywistość gospodarczą oraz wyzwania stojące przed poszczególnymi krajami;

28. uważa, że europejskie bezpieczne aktywa wzmocniłyby stabilność finansową, poprawiły transmisję polityki monetarnej i przyczyniły się do wzmocnienia międzynarodowej roli euro;

29. jest świadomy, że bardzo wysokie deficyty budżetowe w latach 2020 i 2021 oraz nominalna utrata PKB znajdują odzwierciedlenie w relacji długu do PKB;

30. dostrzega, że w środowisku niskich stóp procentowych zmniejsza się presja na politykę fiskalną dzięki obniżeniu kosztów obsługi długu państwowego; nalega, aby skutki niskich stóp procentowych, ewentualna zmiana środowiska stóp procentowych i ewentualne przyszłe środki polityki pieniężnej zostały odpowiednio uwzględnione w analizie średniookresowej zdolności do obsługi długu państwowego; zauważa, że premie z tytułu ryzyka państw członkowskich mogą wzrosnąć, zwłaszcza w przypadku krajów o wysokim lub rosnącym zadłużeniu, co może wywrzeć dodatkową presję na politykę fiskalną, a także na gospodarkę;

31. podkreśla, że w przewidywalnej przyszłości koszty obsługi zadłużenia prawdopodobnie pozostaną na niskim poziomie dzięki temu, że dużą część zadłużenia pokrywają instrumenty o długich terminach zapadalności i czasami obligacje o ujemnej rentowności, a deficyty pierwotne mogą zostać zrównoważone przez korzystne różnice między stopą wzrostu a stopą procentową; zauważa, że obecny korzystny poziom kosztów obsługi zadłużenia może zmieniać się stosunkowo szybko, natomiast trwałe obniżenie długu państwowego zajmuje znacznie więcej czasu; uważa, że korzyści wynikające z niskich kosztów obsługi zadłużenia są szansą na utrzymanie i stopniowe zmniejszanie wysokiego poziomu zadłużenia do zrównoważonego poziomu, na pobudzenie potencjalnego wzrostu i zwiększenie odporności gospodarki;

32. zauważa, że istnieją problemy strukturalne leżące u podstaw asymetrycznej stopy wzrostu w państwach członkowskich; uważa, że wzrost nie jest jedynym celem, ponieważ stworzenie gospodarki służącej ludziom oraz osiągnięcie celów Zielonego Ładu i porozumienia paryskiego wymagają ukierunkowanego wsparcia politycznego, w tym wysiłków fiskalnych;

Czwartek, 8 lipca 2021 r.

33. przypomina, że oprócz reform ważne są strategie polityczne sprzyjające wzrostowi gospodarstwu oraz zrównoważone inwestycje publiczne i prywatne ukierunkowane na zwiększanie potencjału wzrostu i osiągnięcie celów UE skupionych wokół transformacji ekologicznej i cyfrowej, a także podniesienie konkurencyjności i wydajności oraz pobudzenie jednolitego rynku; przypomina, że inwestycje i wydatki ukierunkowane na przyszłość mają pozytywny wpływ na średnio- i długookresową zdolność do obsługi długu; wzywa państwa członkowskie, aby prowadziły zrównoważoną politykę fiskalną i jednocześnie utrzymywały finansowane ze środków krajowych inwestycje publiczne wspierające wzrost;

34. wzywa Komisję, aby przeprowadziła kompleksową i przejrzystą analizę zdolności do obsługi długu państwowego, która będzie podstawą decyzji decydentów politycznych dotyczących ustalania odpowiedniej, wyraźnej i transparentnej ścieżki dostosowania dla poszczególnych krajów; zwraca uwagę na wykorzystywanie innowacyjnych narzędzi i technik, takich jak testy warunków skrajnych i analiza stochastyczna, aby lepiej odzwierciedlić ryzyko, które może wpływać na dynamikę długu publicznego (takie jak różnica między stopą wzrostu a stopą procentową, struktura długu, demografia i zrównoważoność), oraz jakość wydatków publicznych;

Ramy koordynacji polityki fiskalnej UE

35. zwraca się do Komisji, aby podczas przeglądu zastanowiła się nad rolą polityki fiskalnej w gospodarce europejskiej i podjęła problem niedociągnięć stwierdzonych w ramach fiskalnych UE już przed wybuchem pandemii⁽²⁹⁾, a także w świetle skutków pandemii;

36. wzywa Komisję, aby oceniła, w jaki sposób propagować stabilność fiskalną i zasady antycykliczne, a także zastanowiła się nad uproszczeniem ram i zwiększeniem autonomii Komisji, jeśli chodzi o egzekwowanie przepisów w ramach zapewniających większą rozliczalność i większe poczucie odpowiedzialności; apeluje ponadto o dobrze zdefiniowane i uruchamiane w przejrzysty sposób mechanizmy elastyczności, zawsze gdy elastyczność taka jest dobrze uzasadniona zapewnieniem większej skuteczności i wiarygodności; podkreśla znaczenie ram, które zapewniają koordynację polityki fiskalnej, uwzględniają zmiany w gospodarkach i warunkach finansowania oraz specyfikę i cele polityczne państw członkowskich; uważa ponadto, że ramy koordynacji polityki fiskalnej UE powinny umożliwiać promowanie długoterminowego trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu w UE, a jednocześnie zachować zabezpieczenia przed ryzykiem utraty zdolności do obsługi długu;

37. odnotowuje propozycję Europejskiej Rady Budżetowej, by odbudować unijne ramy fiskalne w oparciu o trzy zasady: (i) kotwicę długu – tj. cel dotyczący wskaźnika zadłużenia i prowadzącą do niego spadkową ścieżkę restrukturyzacji długu dla poszczególnych krajów, (ii) jednolity wskaźnik wyników budżetowych – tj. regułę wydatkową dla krajów, w których poziom zadłużenia przekracza cel dotyczący wskaźnika zadłużenia, oraz (iii) ogólną klauzulę wyjścia popartą opinią wydaną na podstawie niezależnych analiz i porad;

38. wskazuje, że potrzebna jest realistyczna i przejrzyste wyznaczona ścieżka restrukturyzacji długu dla poszczególnych krajów, aby lepiej dostosować się do realiów poszczególnych krajów i odzwierciedlić stopień zdolności państw członkowskich do obsługi długu;

39. uważa, że zgodnie z propozycją Europejskiej Rady Budżetowej reguła wydatkowa przewidująca pułap⁽³⁰⁾ nominalnych wydatków publicznych w przypadku, gdy dług publiczny danego kraju przekroczy określony próg, może zapewnić bardziej przejrzyste reguły fiskalne w UE; uważa, że wskaźnik wzrostu pułapu wydatków zależałby od oczekiwanego wzrostu produktu potencjalnego, spodziewanej inflacji i odległości od kotwicy długu; zauważa, że wyłączone są koszty obsługi zadłużenia i wypłaty świadczeń dla bezrobotnych (przy niezmiennych stopach), a wzrost wydatków dostosowuje się do skutków dyskrecyjnych zmian dochodów sektora instytucji rządowych i samorządowych (tj. stawek podatków bezpośrednich i pośrednich);

⁽²⁹⁾ Europejska Rada Budżetowa (2018), sprawozdanie roczne za 2018 r., wrzesień, Europejska Rada Budżetowa (2020), sprawozdanie roczne za 2020 r., wrzesień.

⁽³⁰⁾ Pułap ustalony na okres 3–5 lat, który zależałby od oczekiwanego wzrostu produktu potencjalnego, spodziewanej inflacji i odległości od kotwicy długu.

Czwartek, 8 lipca 2021 r.

40. zauważa, że ścieżka dla poszczególnych krajów wraz z odpowiedzialnością państw członkowskich zwiększą wiarygodność i poprawią przestrzeganie przepisów przez państwa członkowskie; zauważa ponadto, że ścieżka dla poszczególnych krajów powinna być efektem przejrzystej i kompleksowej analizy ekonomicznej oraz dyskusji między państwami członkowskimi a Komisją Europejską w kontekście europejskiego semestru, a w stosownych przypadkach można by rozważyć konsultacje z Europejską Radą Budżetową i krajowymi niezależnymi instytucjami fiskalnymi;

41. podkreśla, że reguły wydatkowe mają wbudowane właściwości automatycznej stabilizacji⁽³¹⁾; zauważa, że reguły wydatkowe okazały się skuteczniejsze w zmniejszeniu procykliczności polityki fiskalnej⁽³²⁾; podkreśla znaczenie automatycznych stabilizatorów w obliczu rosnącej niepewności; odnotowuje ponadto zalecenie Europejskiej Rady Budżetowej dotyczące ustanowienia rachunku kompensacyjnego, na którym gromadzi się odchylenia od planowanego wzrostu wydatków pierwotnych netto;

42. zauważa, że wskaźniki stanowiące podstawę ram zarządzania gospodarczego muszą być łatwe do obserwowania i kontrolowania przez decydentów politycznych, aby zwiększyć przejrzystość i zrozumiałość zarówno dla decydentów, jak i dla społeczeństwa; zauważa, że koncepcje takie jak analiza luki produktowej nie spełniają tych kryteriów; podkreśla, że w okresie pokryzysowym niepewność dotycząca luki produktowej będzie jeszcze wyższa niż w przeszłości; argumentuje, że chociaż wzrost produktu potencjalnego jest nieobserwowalny i trzeba go oszacować, będzie on podlegał korektom z mniejszym prawdopodobieństwem niż w przypadku luki produktowej;

43. proponuje – w ślad za Europejską Radą Budżetową – aby w przypadku nieprzewidzianego rozwoju sytuacji gospodarczej Komisja zalecała ogólną klauzulę wyjścia, o której przyjęciu zadecyduje Rada, oraz sugeruje, że taka klauzula może być poparta opinią opartą na niezależnej i dobrze zdefiniowanej analizie ekonomicznej w celu zmniejszenia złożoności i zachowania zdolności do działania w przypadku nieprzewidywalnych okoliczności; niemniej jednak podkreśla, że jeżeli zaangażowany jest niezależny organ, konieczne jest dodatkowe sprecyzowanie jego składu, aby zapewnić obiektywizm przy ocenie zasad, co zapewniłoby niezależność procesu i zagwarantowałoby, że nie będzie on opóźniony;

44. podkreśla, że gdy finanse publiczne znajdują się pod presją, obserwuje się tendencję do ograniczania inwestycji rządowych; zauważa, że obecne wyzwania gospodarcze, społeczne i środowiskowe w UE wymagają ukierunkowanych wysiłków związanych zwłaszcza z odpornością społeczną, zmianą klimatu i cyfryzacją; podkreśla, że unijne ramy zarządzania gospodarczego są ważne z uwagi na to, że umożliwiają rządowi ochronę inwestycji publicznych bez narażania na szwank zdolności do obsługi długu; podkreśla, że należy podjąć dodatkowe wysiłki w celu poprawy jakości finansów publicznych; apeluje, aby w zmienionych ramach położyć większy nacisk na jakość długu publicznego; podkreśla, że jakość finansów publicznych poprawia długoterminową zdolność kraju do obsługi długu i zwiększa długoterminowy potencjał wzrostu;

45. zwraca uwagę na opinię Europejskiej Rady Budżetowej, że niektóre jasno określone wydatki sprzyjające trwałemu wzrostowi byłyby wyłączone z pułapu wzrostu wydatków pierwotnych netto;

46. podkreśla, że dochody rządów są istotnym elementem stabilności finansów publicznych, a ich stabilność może pomóc zapewnić wiarygodną strategię redukcji długu państwowego; wzywa państwa członkowskie, aby podejmowały działania służące dalszemu zwalczaniu oszustw podatkowych, unikania opodatkowania i uchylania się od opodatkowania, a także prania pieniędzy; przypomina, że skuteczne działania państw członkowskich w tej dziedzinie wzbudzają zaufanie do zarządzania finansami publicznymi; zauważa, że należy zadbać o odpowiedzialną politykę wydatkową, aby uniknąć presji na podwyżkę podatków;

47. zauważa, że Europejska Rada Budżetowa zdecydowanie opowiada się za wprowadzeniem na szczeblu europejskim wspólnego mechanizmu zdolności fiskalnej, który stworzyłby zachęty do lepszego przestrzegania reguł fiskalnych UE; zauważa ponadto, że opinię tę podzielają inne instytucje, takie jak MFW i EBC;

⁽³¹⁾ Dokument Europejskiej Rady Budżetowej pt. „Assessment of EU fiscal rules with a focus on the six and two-pack legislation” [Ocena reguł fiskalnych UE, ze szczególnym uwzględnieniem „sześciopaku” i „dwupaku”]: „pułap wydatków pierwotnych netto ma wbudowaną cechę automatycznej stabilizacji: gdy produkcja rzeczywista rośnie wolniej niż trend wzrostu produktu potencjalnego, wzrost wydatków pierwotnych netto przekroczy wzrost produktu potencjalnego, a rosnący wskaźnik wydatków do PKB pomoże ustabilizować gospodarkę; i odwrotnie, gdy rzeczywisty PKB rośnie szybciej niż trend, wydatki netto zmniejszają się jako udział w PKB”.

⁽³²⁾ Manescu, C., Bova, E. (2021) Effectiveness of national expenditure rules: Evidence from EU member states [Skuteczność krajowych reguł wydatkowych: dowody z państw członkowskich UE].

Czwartek, 8 lipca 2021 r.

48. z zadowoleniem przyjmuje inicjatywy NGEU i SURE; zauważa, że NGEU jest finansowany z emisji długu gwarantowanego przez budżet UE; podkreśla, że emisja długu przez UE⁽³³⁾ zapewni nową podaż europejskich bezpiecznych aktywów o wysokiej jakości; wzywa Komisję, aby w pełni wykorzystwała potencjał pakietu odbudowy i instrumentu SURE do poprawy konwergencji między państwami członkowskimi, promowania polityki UE i zmniejszenia podatności UE na wstrząsy gospodarcze; zauważa, że obecne instrumenty NGEU i SURE opracowano tak, aby miały charakter tymczasowy, i podkreśla znaczenie przejrzystego planu spłaty zadłużenia wynikającego z obligacji NGEU i SURE;

Nadzorowanie zakłóceń równowagi makroekonomicznej

49. podkreśla znaczenie procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej dla wykrywania zakłóceń równowagi makroekonomicznej w UE, zapobiegania im i ich eliminowania; odnotowuje ustalenia Europejskiego Trybunału Obrachunkowego⁽³⁴⁾, że choć mechanizm stosowania procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej został ogólnie dobrze opracowany, jego potencjał nie został w pełni wykorzystany w sposób, który zapewniłby skuteczne zapobieganie zakłóceniom równowagi i ich korygowanie; zauważa ponadto, że w klasyfikacji państw członkowskich, w których występują zakłócenia równowagi, brakuje przejrzystości, brak jest publicznej świadomości tej procedury i jej skutków, a zalecenia nie propagują w wystarczającym stopniu działań politycznych mających zaradzić tym zakłóceniom równowagi, zwłaszcza w strefie euro;

50. postuluje skuteczniejsze wykorzystywanie sprawozdania przedkładanego w ramach mechanizmu ostrzegania, z uwzględnieniem niedawnych zmian technicznych w tabeli wyników dla procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej wprowadzonych przez Komisję, i z zadowoleniem przyjmuje szczegółową i kompleksową analizę, na której opiera się sprawozdanie; utrzymuje, że tabela wyników dla procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej musi koncentrować się na istotnych wskaźnikach i progach, które wyraźniej definiują zakłócenia równowagi w strefie euro, i być do nich dostosowana, a także musi opierać się na danych i być przejrzysta; przypomina, że zalecenia dla poszczególnych krajów są perspektywicznymi wytycznymi skierowanymi do państw członkowskich; uważa, że trzeba osiągnąć większą zgodność z zaleceniami równoległymi, a zalecenia dla poszczególnych krajów mające znaczenie w procedurze dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej powinny być skoncentrowane na działaniach politycznych, które mogą bezpośrednio wpływać na zakłócenia równowagi, i w stosownych przypadkach muszą być spójne z zaleceniami dla strefy euro;

51. uważa, że jasność i spójność wzajemnych zależności między procedurą dotyczącą zakłóceń równowagi makroekonomicznej a paktem stabilności i wzrostu ma kluczowe znaczenie dla osiągnięcia ich celów;

52. w związku z tym popiera propozycje Europejskiej Rady Budżetowej, aby uwzględnić uwagi wynikające z procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej przy określaniu wyżej wspomnianej reguły wydatkowej, zgodnie z którą w oparciu o wzajemne porozumienie kraje o wysokim deficycie na rachunku obrotów bieżących miałyby niższy pułap docelowego poziomu wydatków, podczas gdy kraje o nadmiernej nadwyżce zewnętrznej miałyby wyższy pułap dla tempa wzrostu wydatków;

53. apeluje o większe zaangażowanie organów nadzoru makroostrożnościowego, aby lepiej identyfikować zakłócenia równowagi makroekonomicznej z perspektywy makroostrożnościowej, oraz krajowych rad ds. produktywności, aby poprawić wspólne zrozumienie zmian makroekonomicznych w procedurze dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej;

Zarządzanie

54. podkreśla, że ramy instytucjonalne UE i metoda wspólnotowa mają duże znaczenie, ponieważ pozwalają określać i skutecznie egzekwować zasady oraz chronić i rozszerzać silne poczucie odpowiedzialności politycznej i rozliczalność, oraz podkreśla, że słabe poczucie odpowiedzialności politycznej lub niska rozliczalność na szczeblu krajowym pogłębiają brak zgodności z przepisami;

55. podkreśla konieczność wzmocnienia legitymacji demokratycznej i rozliczalności zarządzania gospodarczego oraz kontroli nad nim; uważa, że aby zwiększyć poczucie odpowiedzialności, należy przydzielić obowiązki na szczeblu podejmowania lub wykonywania decyzji, przy czym parlamenty narodowe powinny nadzorować rządy krajowe, zaś Parlament Europejski – europejskie organy wykonawcze; podkreśla w związku z tym rolę instytucji i zwraca uwagę, jak ważne jest zapewnienie odpowiedniej równowagi obowiązków między poszczególnymi instytucjami przy wdrażaniu ram zarządzania gospodarczego UE;

⁽³³⁾ Obligacje NGEU i SURE.

⁽³⁴⁾ Sprawozdanie specjalne nr 03/2018: Kontrola procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej, Europejski Trybunał Obrachunkowy.

Czwartek, 8 lipca 2021 r.

56. przypomina, że europejski semestr stanowi ugruntowane ramy koordynacji polityki budżetowej, gospodarczej i społecznej oraz polityki zatrudnienia w całej Unii Europejskiej, wspierające długofalowe cele UE, jakimi są trwały wzrost gospodarczy, zrównoważone finanse publiczne i pozytywna konwergencja; zauważa, że od czasu kiedy powstał, semestr został rozszerzony m.in. o kwestie związane z sektorem finansowym i opodatkowaniem, a także oenztowskie cele zrównoważonego rozwoju; zauważa, że aby jeszcze bardziej wzmocnić odporność gospodarczą i społeczną, UE musi przestrzegać zasad Europejskiego filaru praw socjalnych; przypomina, że propagowanie trwałego wzrostu gospodarczego oznacza promowanie polityki fiskalnej mającej na celu osiągnięcie ostrożnej sytuacji fiskalnej w średnim okresie i zapewnienie stabilności budżetowej w perspektywie średnioterminowej, promowanie sprawiedliwych społecznie reform strukturalnych, zwiększenie inwestycji, aby pobudzić potencjał wzrostu, oraz wspieranie sprzyjającego włączeniu społecznemu przejścia na zrównoważoną i cyfrową gospodarkę; podkreśla znaczenie silniejszej współpracy w koordynacji polityki między ministrami ds. zatrudnienia i spraw społecznych a ministrami finansów, zwłaszcza w strefie euro; zauważa, że koncepcję europejskiego semestru wprowadzono rozporządzeniem (UE) nr 1175/2011, które jest objęte przeglądem zarządzania gospodarczego w UE, oraz że wnioski Komisji dotyczące poprawy procesu europejskiego semestru przyjęto z zadowoleniem;

57. wskazuje na brak poczucia odpowiedzialności jako jedną z głównych słabych stron europejskiego semestru; zauważa, że kształt tych ram musi obejmować zestaw długoterminowych celów i wytycznych na szczeblu UE, które służą koordynacji wyborów politycznych właściwie odzwierciedlających potrzeby i priorytety krajowe, a cały ten proces powinien opierać się na otwartym i pluralistycznym dialogu politycznym między UE a instytucjami krajowymi i zainteresowanymi stronami; uważa, że doświadczenia ze strukturą zarządzania instrumentem na rzecz odbudowy i odporności stanowią doskonałą okazję do wykorzystania w obszarze odpowiedzialności krajowej, promowania strategicznych celów UE, zrównoważonego wzrostu gospodarczego i zaleceń dla poszczególnych krajów;

58. apeluje o odpowiednie zaangażowanie Parlamentu Europejskiego w proces europejskiego semestru; podkreśla znaczenie pełnej debaty dla wyznaczania nadrzędnych celów i opracowywania wytycznych;

59. przypomina, że porozumienie w sprawie lepszego stanowienia prawa potwierdza, że Parlament Europejski i Rada jako współprawodawcy korzystają ze swoich uprawnień na równych zasadach i że w związku z tym Komisja musi je traktować jednakowo, a także podkreśla rolę i odpowiedzialność parlamentów narodowych; przypomina, że zgodnie z art. 121 i 126 TFUE Parlament Europejski nie może kontrolować ani zmieniać zaleceń przyjmowanych przez Radę w ramach europejskiego semestru;

60. apeluje o bardziej rygorystyczną kontrolę demokratyczną na szczeblu unijnym i krajowym w celu rozliczania rządów krajowych; podkreśla, że większa odpowiedzialność polityczna lub większa rozliczalność na szczeblu krajowym prowadzą do większej zgodności z przepisami; apeluje o dalszy rozwój współpracy międzyparlamentarnej, obejmującej konferencję przewidzianą w art. 13 paktu fiskalnego, aby umożliwić w razie potrzeby rzeczowe dyskusje w stosownym czasie;

61. dostrzega, jak ważny jest unijny dialog makroekonomiczny dla zwiększenia poczucia odpowiedzialności i poprawy koordynacji polityki, apeluje zatem o jego ożywienie poprzez dialog na szczeblu strefy euro i na szczeblu krajowym z przedstawicielami rządu, organizacji pracodawców i związków zawodowych oraz o zaplanowanie na obu szczeblach dialogu z bankami centralnymi;

62. przypomina, że zgodnie z przepisami właściwa komisja Parlamentu Europejskiego może wezwać przewodniczącego Rady, Komisji oraz, w stosownych przypadkach, przewodniczącego Rady Europejskiej lub przewodniczącego Eurogrupy, a także państwa członkowskie poddane specjalnej procedurze zarządzania gospodarczego do stawienia się przed właściwą komisją;

63. podkreśla, że ważne jest wprowadzenie w życie Europejskiego filaru praw socjalnych i osiągnięcie celów środowiskowych zgodnie z zobowiązaniami UE w zakresie klimatu, środowiska i zrównoważonego rozwoju; pilnie wzywa Komisję i Radę Europejską do uwzględnienia tych zobowiązań w zarządzaniu gospodarczym Unii; domaga się, by podczas monitorowania wyników państw członkowskich związanych z zasadami Europejskiego filaru praw socjalnych w pełni uwzględniano tablicę wskaźników społecznych towarzyszącą Europejskiemu filarowi praw socjalnych; odnotowuje inicjatywę Komisji, która potwierdziła, że zmieniona tablica wskaźników społecznych będzie częścią ram koordynacji polityki w kontekście europejskiego semestru; zauważa, że przywódcy UE z zadowoleniem przyjęli wspólną propozycję europejskich partnerów społecznych dotyczącą alternatywnego zestawu wskaźników do pomiaru postępów gospodarczych, społecznych i środowiskowych, który to zestaw ma uzupełnić PKB jako próbnik dobrobytu do celów trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu; apeluje o lepsze odzwierciedlenie tablic wyników w zaleceniach politycznych;

Czwartek, 8 lipca 2021 r.

64. uważa, że dostosowanie krajowych polityk fiskalnych do zobowiązań UE wynikających z porozumienia paryskiego powinno być priorytetem oraz że koncepcja konkurencyjnej zrównoważoności i jej cztery osie, określone w rocznej strategii zrównoważonego wzrostu gospodarczego na 2020 r., powinny nadal stanowić nadrzędne priorytety długoterminowej strategii wzrostu UE zgodnie z Europejskim Zielonym Ładem; zauważa, że zmiana klimatu stwarza rzeczywiste i poważne zagrożenie dla stabilności polityki fiskalnej państw członkowskich;

65. zgadza się z Trybunałem Obrachunkowym, że zalecenia dla poszczególnych krajów w toku europejskiego semestru wymagają lepszego zaprojektowania i skuteczniejszego wdrożenia⁽³⁵⁾; sugeruje lepsze ukierunkowanie zaleceń politycznych na krótko- i długoterminowe cele polityki dla poszczególnych krajów;

66. z zadowoleniem przyjmuje znaczną poprawę roli niezależnych instytucji budżetowych w krajowym procesie budżetowym, w wyniku czego zwiększyła się przejrzystość i rozliczalność polityki fiskalnej dzięki monitorowaniu i niezależnym analizom; wzywa państwa członkowskie do zadbania o to, by niezależne instytucje budżetowe spełniały warunki do wykonywania swoich mandatów i zadań, a także podkreśla, że należy zapewnić rozliczalność tych instytucji przed Parlamentem Europejskim i parlamentami narodowymi, w stosownych przypadkach;

67. podkreśla, że w celu lepszego egzekwowania przepisów każde państwo członkowskie powinno dążyć do silnego poczucia odpowiedzialności za zalecenia polityki gospodarczej oraz że w tym kontekście należy dążyć do właściwej równowagi między wzajemnym wsparciem, wzajemną presją, zachętami i czynnikami zniechęcającymi;

68. wyraża zadowolenie z przyjęcia porozumienia międzyinstytucjonalnego między Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją w sprawie nowych zasobów własnych, w tym harmonogramu wprowadzania nowych zasobów własnych;

69. wzywa Komisję do dalszej refleksji nad kształtem i wdrażaniem programów dostosowań makroekonomicznych, w szczególności nad potrzebą dalszego zwiększania przejrzystości, poczucia odpowiedzialności i demokratycznej rozliczalności procesu decyzyjnego, przy odpowiednim zaangażowaniu zainteresowanych stron i Parlamentu Europejskiego; w związku z tym przypomina Komisji i Radzie swoje stanowisko w sprawie rozporządzenia (UE) nr 472/2013, przyjęte na posiedzeniu plenarnym;

70. zauważa, że państwa członkowskie wychodzące z programu dostosowań makroekonomicznych są również objęte wzmocnionym nadzorem w ramach europejskiego semestru i w stosownych przypadkach możliwe jest przeprowadzenie szczegółowej oceny sytuacji;

71. zauważa, że Eurogrupa i szczyt strefy euro to nieformalne fora dyskusyjne w Radzie do Spraw Gospodarczych i Finansowych (Ecofin); wzywa państwa członkowskie, by działały w ramach wspólnotowych, aby zagwarantować Parlamentowi Europejskiemu rolę współprawodawcy i uprawnienia do nadzoru demokratycznego;

72. domaga się, by Eurogrupa podlegała regulaminowi wewnętrznemu zwiększającemu przejrzystość procesu decyzyjnego i rozliczalność demokratyczną; apeluje, aby Eurogrupa i Parlament Europejski doszli do wzajemnego zrozumienia, w jaki sposób można najlepiej osiągnąć te cele; podkreśla znaczenie mechanizmów umożliwiających państwom członkowskim spoza strefy euro udział w dyskusji w stosownych przypadkach;

73. podkreśla, że ramy podejmowania decyzji dotyczących zarządzania gospodarczego UE powinny opierać się na metodzie wspólnotowej;

74. podkreśla, jak ważna jest debata nad zarządzaniem gospodarczym podczas Konferencji w sprawie przyszłości Europy z udziałem obywateli, organizacji społeczeństwa obywatelskiego i partnerów społecznych oraz wielu zainteresowanych stron na szczeblu europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym; postrzega w związku z tym Konferencję w sprawie przyszłości Europy jako ewentualne forum do zastanowienia się nad wzmocnieniem legitymacji demokratycznej poprzez większe zaangażowanie Parlamentu Europejskiego, który stanowiłby publiczne i demokratyczne forum służące określaniu i egzekwowaniu wspólnych zasad UE dotyczących koordynacji polityki gospodarczej;

o

o o

75. zobowiązuje przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, Eurogrupie, Komitetowi Regionów, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu oraz rządów i parlamentom państw członkowskich.

⁽³⁵⁾ Europejski Trybunał Obrachunkowy.